

VĒSTURES AVOTI

<https://doi.org/10.22364/lviz.113.05>

“TAS IR VIENS LIELS EKSPERIMENTS, KO JŪS ESAT AR CILVĒKIEM IZDARĪJUŠI” – ADMINISTRĀCIJAS PĀRSTĀVJU TIKŠANĀS AR LATVIJAS TELEVĪZIJAS LIEPĀJAS GALVENĀS REDAKCIJAS KOLEKTĪVU 1973. GADA 22. MAIJĀ: SARUNAS SKAŅU IERAKSTA TRANSKRIPCĪJA

Toms Zariņš

Iespēju izveidot stacionāru televīzijas translāciju punktu Liepājā un Daugavpilī Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radoraidījumu komiteja¹ (turpmāk – komiteja, Valsts komiteja) pirmo reizi izskatīja 1968. gada vasarā.² Tā saucamo mazo televīzijas studiju izveide sešdesmitajos gados jau bija notikusi daudzviet Padomju Savienībā, arī Baltijas republikās. 1963. gada 1. jūnijā Igaunijā tika dibināts “telestudijas korespondentpunkts” Tartu,³ kuru 1967. gada 22. februārī reorganizēja par Tartu televīzijas studiju.⁴ Līdzīgs attīstības process notika arī ar Kauņas redakciju Lietuvā.⁵

Latvijā priekšlikumu par republikāniskās televīzijas filiāles izveidošanu sāka virzīt 1970. gada beigās, kad komitejas priekšsēdētāja vietnieks Nikolajs Neilands⁶ (1930–2003) Latvijas Komunistiskās partijas (LKP) Centrālajai Komitejai (CK) ziņoja par nepieciešamību “realizēt Liepājas pilsētas partijas un padomju orgānu priekšlikumu izveidot Liepājā pastāvīgu TV punktu – studiju”.⁷ Neilands prognozēja, ka “jau tuvākajos gados studija varētu kļūt par centru, kurš apkalpotu Liepājas pilsētu, Liepājas un Kuldīgas rajonus. [...] tā sniegtu ap 2–3 pārraides nedēļā, kā arī regulāru informāciju TV panorāmāi par svarīgākajiem notikumiem šajā republikas novadā. Citu republiku pieredze⁸ liecina, ka šāds

atrisinājums ir principā pareizs.”⁹ Viņa piedāvājums paredzēja līdzīgu punktu pēc tam iekārtot arī Daugavpili, tā atrisinot jautājumu “par republikas sabiedriskās un kultūras dzīves vispusīgu atspoguļošanu”.¹⁰ Neilanda skatījumā studijas tapšanai būtu arī pozitīvs saimniecisks efekts: “[..] ekonomiski sevi neattaisno apgūtā [TV sakaru] līnija Liepāja–Rīga. Grūtības pārraižu organizēšanā no Liepājas rada lieli TV tehnisko iekārtu pārbraucieni, lieli komandējumu izdevumi.”¹¹

Latvijas televīzijas¹² Liepājas galvenā redakcija tika izveidota 1971. gada rudenī.¹³ Pirmās divas Liepājas redakcijas sagatavotās pārraides izgāja ēterā 1972. gada 26. janvārī: divdesmit minūšu pārraide raidījumu ciklā “Starp mums, celtniekiem... Un ne tikai starp mums” – translācija no jaunuzceltā Liepājas galantērijas kombināta “Lauma”¹⁴ – un pirmās iknedēļas “Liepājas ziņas” informatīvā raidījuma “Televīzijas panorāma” (TVP) noslēgumā.¹⁵ 1972. gada 20. jūnijā, izvērtējot pirmos piecus redakcijas darba mēnešus,¹⁶ tika konstatēts, ka tie kopumā devuši “pozitīvus rezultātus”, bet grūtības darbā radot pastāvīgas studijas trūkums: “[..] vēl nav gatava studija, katrs raidījums notiek citā vietā un ikviens objekts ir jāapgūst no jauna.” Lai to novērstu, tika uzdots paātrināt stacionāras raidīšanas bāzes projekta izstrādi.¹⁷

Tomēr, kā liecina pieejamie vēstures avoti, turpmāko mēnešu laikā komitejas attieksme pret Liepājas studiju fundamentāli mainījās: 1973. gada 22. maijā ar redakcijas kolektīvu tikās administrācijas pārstāvji no Rīgas, kuri paziņoja par tās likvidēšanas projektu ar 1974. gada 1. janvāri.¹⁸ Šis tikšanās skaņu ieraksta transkripcija tiek publicēta tālāk tekstā. Pēc mēneša – 22. jūnijā – komitejas kolēģija lēma par “Liepājas TV raidījumu redakcijas un stacionārā pārraižu punkta likvidēšanu ar 1974. gada 1. janvāri” (sākotnēji paredzēts, bet svītrots 1973. gada 1. jūlijs).¹⁹ Lēmumā tika norādīts, ka “TV pārraidēm no Liepājas nākotnē nav perspektīvas, pārraides izmaksā ļoti dārgi [..] To mākslinieciskais līmenis ir zems.” Kolektīvs lēmumam nepiekrita un sūdzējās komitejas partijas organizācijā: “[..] likvidācijas jautājums savā sagatavošanas posmā nav saskaņots ne ar pilsētas partijas un izpildu komitejas vadību, ne arī uzklaustas Liepājas galvenās redakcijas kolektīva domas.”²⁰ Līdz šim nav atrastas liecības, kas atklātu LKP Liepājas pilsētas komitejas nostāju redakcijas slēgšanas jautājumā.

Televīzijas filiāles likvidēšanā visdrīzāk izšķirošs bija odiozā komitejas priekšsēdētāja, agrākā LKP CK, Latvijas PSR Augstākās Padomes un Latvijas PSR Ministru Padomes laikraksta "Cīņa" ilgdabīgā redaktora Ilmāra Īverta (1924–1995) viedoklis, kurš savās partijas darbinieka gaitās paļāvies uz tuvajām attiecībām ar LKP CK pirmo sekretāru Augustu Vosu.²¹ Laikabiedri raksturojuši Īvertu kā "izcili subjektīvu", "ietiepīgu"²² un "tragisku personību", kura nodarījusi "ļaunumu visai latviešu kultūrai", vienlaikus "iedīdot citādu attieksmi pret žurnālistiku un vērienīgāku domāšanu".²³ Memuārliteratūrā dažkārt pieminēta Īverta tieša iejaukšanās žurnālistu darbā,²⁴ voluntāra darbinieku atlaišana.²⁵ Viņa darbības rezultāts bija arī liberālāk noskaņotā Neilanda citas iniciatīvas – radoraidījuma "Mikrofons" – populārās "Mikrofona aptaujas" pārtraukšana (1972–1976),²⁶ viņam nepatīkamu mūziķu uzstāšanās iespēju ierobežošana, ierakstu dzēšana.

Tomēr Liepājas redakcijas likvidēšanu varētu būt noteikuši arī pragmatiski apsvērumi par prioritātēm, kuri izrietēja no komitejas problēmām Rīgā. No sešdesmito gadu beigām gan televīzijai, gan radio trūka telpu, turklāt uzdevums jau 1973. gadā sākt krāsainās televīzijas pārraides šo problēmu tikai saasināja. Lai gan ilgtermiņā to risinātu 1973. gada oktobrī pieņemtais lēmums par jauna TV un radio kompleksa būvniecību,²⁷ akūtais telpu trūkuma jautājums bija jārisina nekavējoties. 1974. gada 22. aprīlī Īverts LKP CK un Latvijas PSR Ministru Padomei nosūtīja memorandu (oriģ. *zapiska*) "Par dažiem televīzijas un radio attīstības jautājumiem republikā",²⁸ ar kuru lūdza palīdzību piemērotu darba telpu, dienesta automašīnu un dzīvokļu piešķiršanā. Viņš norādīja, ka telpu trūkuma dēļ komiteja neizpildīja PSRS Ministru Padomes 1971. gada 6. septembra lēmumu Nr. 640 par stacionārās krāsainās televīzijas organizēšanu Rīgā 1973. gadā, turklāt tas apdraudot arī jau pastāvošā ikdienas darba kvalitāti: "Telpu jautājums [...] mums ir kļuvis tik smags, ka prasa ātrāku atrisinājumu."²⁹

Par to, ka tikšanās ar Liepājas galvenās redakcijas kolektīvu, kurā tika paziņots par redakcijas likvidēšanas plāniem, ir ierakstīta skaņu lentēs,³⁰ kļuva zināms 2020. gada 21. janvārī, kad elektroniskajā sarakstē uz tām atsaucās ieraksta veicējs, bijušais Liepājas studijas TVP redaktors, fotogrāfs Gunārs Kopštāls.³¹ Atbildot uz jautājumu par ieraksta tapšanas apstākļiem, viņš norādīja:

“[...] nevienam atļauja nebija jāprasa. Biju pārāk “lecīgs”. Man bija no Rīgas TV studijas iedots reportiera magnetofons, kuru izmantoju sižetu gatavošanai. [...] Sanāca viss mūsu redakcijas kolektīvs, sasēdās pie galda, un sākās sarunas. Kā vienmēr, man visa aparatūra bija uz vietas. Noliku magnetofonu sev priekšā, mikrofonu galda vidū un visu ierakstīju. Droši vien, lai vēlāk noklausītos.”³² Lai gan skaņu ieraksta trīs daļas nebija datētas, no tajā izskanējušajām ziņām, kā arī informācijas žurnālā “Avots”³³ bija iespējams konstatēt, ka ierakstā dzirdama tieši iepriekš minētā tikšanās 1973. gada 22. maijā. Magnētisko lenšu digitalizāciju 2020. gada 26. janvārī veica mūziķis Rihards Bērziņš, ierakstu 2020. gada februārī transkribēja Toms Zariņš.

Transkripcijā ar [...] apzīmēti izlaisti izteikumi par tehniskiem studijas darbības aspektiem; tāpat visā transkripcijā dzēsta lielākā daļa no dažu runātāju lietotajiem parazitvārdiem, saglabājot tos daudzumā, kas nepieciešams, lai gūtu priekšstatu par personas runasveidu. Pauzes cilvēku runā apzīmētas ar daudzpunkti, straujāki valodas aprāvumi – ar divpunkti. Piezīmes par sarunas gaitu un toni sniegtas slīprakstā iekavās, autora papildinājumi – kvadrātiekvās. Sarunā bieži nevietā lietotā pavēles izteiksme transkripcijā lasītāju ērtībai aizstāta ar īstenības izteiksmi, taču “jeb” lietojums “vai” vietā atstāts negrozīts.

Šis unikālais avots demonstrē lēmumu pieņemšanas mehānismus un to iekšējās pretrunas padomju sistēmā t. s. stagnācijas periodā. Par spīti tam, ka masu informācijas līdzekļi bija ideoloģiski svarīga darba nozare, kurā televīzijai bija arvien pieaugoša loma, redzams, ka tajā pastāvēja voluntārisms, nekonsekvence un nepieciešamo resursu trūkums. Vienlaikus avots parāda to, kā televīzijas administrācijas pārstāvja sākotnēji lietotā un, domājams, komitejas priekšsēdētāja Īverta pieprasītā komunikācijas taktika – kolektīva “nostādīšana fakta priekšā” – nerasniedza iecerēto mērķi.

Autors izsaka vislielāko pateicību Gunāram Kopštālam par atļauju publicēt šo vēstures avotu un būtisku ieguldījumu runātāju atpazīšanā, kā arī Mārtiņam Mintauram, Dainai Bleierei, Antai Rugātei, Kristiānai Lībanei-Šķēlei un Latvijas Nacionālā arhīva Personāla dokumentu valsts arhīva darbiniekiem (personīgi Baibai Ritmanei) par palīdzību publikācijas tapšanā.

“Saruna par likvidāciju”³⁴
Liepājas galvenās redakcijas telpās
Andreja Pumpura ielā 9³⁵, Liepājā
1973. gada 22. maijā

I DAĻA

Kirils Bobrovs (Latvijas TV Liepājas galvenās redakcijas galvenais redaktors): Lēmums ir pieņemts vienbalsīgi, ja? Par likvidāciju, ja? Jautājums ir tāds: vai septiņdesmit pirmajā gadā, kad nodibināja šo lietu, arī bija vienbalsīgi?

Āris Lībans³⁶ (Latvijas TV Programmu galvenās redakcijas galvenā redaktora vietnieks): Ziniet, par to, vai viņš ir pieņemts vienbalsīgi, es nezinu, es tur neesmu klāt bijis, es saku, es oficiāli to uzzināju no biedra Barkāna³⁷, no mūsu priekšsēdētāja vietnieka... faktiski tā – tajā pat reizē, tas ir, pagājušo otrdien [1973. gada 15. maijā], kad Jūs bijāt, un es saku, ka es dzirdēju to pašu, ko dzirdējāt Jūs. Nu, neapšaubāmi, ka situācija kopš tā laika, kad bij' doma par... Liepājas studijas organizēšanu šeit pat, galvenās redakcijas organizēšanu, vai ne, situācija ir mainījusies, ir mainījušies arī viedokļi, ir mainījusies arī studijas vadība,³⁸ kā jūs zināt. Ir mainījušies viedokļi – es vēlviensreiz gribu pasvītrot – ne tikai pie mums, bet arī visā Padomju Savienībā attiecībā uz šādām te mazām studijām jeb galvenām redakcijām, nu, attiecībā uz šādām te vienībām, kā mēs viņas arī nenosauksim... un arī tam ir kaut kur sava nozīme.

K. Bobrovs: Cik man zināms ir no preses, ja, šis te kurss, par kuru bija runa, par mazo studiju, teiksim, tur, sašaurināšanu un likvidāciju, bija pieņemts septiņdesmitajā gadā, un viņš laikam turpinājās līdz šim. Bet kāpēc tad septiņdesmit pirmajā gadā gāja pretējā virzienā? Jeb varbūt es šaubos, un varbūt ir kaut kādas citas, pareizākas ziņas?

Ā. Lībans: Redziet, neapšaubāmi, es nezinu... es jums uz šo jautājumu nevaru atbildēt... Šis kurss... es pat nevarēju precīzi pateikt, vai viņš sākās septiņdesmitajā vai septiņdesmit pirmajā gadā, es šaubos, vai, teiksim, varētu tur atbildēt biedrs Leja³⁹ vai varbūt biedrs Barkāns, un es domāju, ka, teiksim, iztīrāt par to, kāpēc tas bija tad un kāpēc tas, teiksim, tad nebija tā, un kāpēc no studijas (*troksnis*) tomēr organizēt Liepājas studiju, tas nebūtu šeit nopietni.

K. Bobrovs (*pārtrauc*): Nē, saprotiet mani pareizi! Saprotiet mani pareizi! Ja uz to nevar neviens atbildēt, tad par to nevajag arī runāt, ka šis, lūk, te ir viens no iemesliem, kāpēc slēdz Liepāju, ja? Tāpat kā arī otrs moments, par to, ka Liepājas vadība nav nākusi pretī tur par telpu un par citām lietām, teiksim... tādos jautājumos nav nākusi tur iekšā.. pretim, arī šeit nekāda pamata nav, par cik Liepājas vadība ir lūgusi vairākkārt studijas vadību uz pārrunām un arī mēs gaidījām, bet nesagaidījām. Un bija labi, konkrēti priekšlikumi, teiksim, par to, ka, vot, piedāvāt to un to, piedāvāt... Un tas aiziet līdz Rīgai, un atbilde nekāda nav. Taču mēs te, uz vietas, nevaram pieņemt tādus lēmumus, ko jāpieņem ir tur... studijā vai komitejas līmenī..

Ā. Lībans: Tas ir skaidrs. Es saku, ka... kaut vai uz visu to, kas attiecas uz telpām un uz visu pārējo... es personīgi šinī gadījumā nevaru uzņemties, tas laikam būs jāuzrunā biedram Tūnam⁴⁰, ja..

K. Bobrovs (*pārtrauc*): Nu, labi, turpināsim tālāk, es tikai gribu teikt, ka es noraidu šos te argumentus. Ja jums nav ko atbildēt, tad šeit arī apstāsimies, ka šie argumenti ir noraidīti.

Juris Kerve (**Latvijas TV Liepājas galvenās redakcijas operators**): Man ir tāds jautājums, pirms mēs turpinām tālāk: kas ar mums notiks pēc [1973. gada] 31. decembra? Ar mums visiem.

Ā. Lībans: Nu, es domāju, varbūtās, lai mēs... mūsu visa tā saruna virzītos kaut kādā loģiskā gultnē, es uz to jautājumu mēģināšu atbildēt, cik es esmu uz to pilnvarots, bet varbūt ne tagad, jo mums pamatjautājums laikam ir jāizrunā par to, teiksim, kādiem spēkiem mēs aizvadīsim visus darbus līdz trīsdesmit pirmajam, es atbildēšu uz to!

J. Kerve (*pārtrauc*): ...bet, saprotiet (*automašīnas troksnis*), ja man tagad būs labs darbs... un tad es gaidīšu trīsdesmit pirmo decembri?!

Ā. Lībans: Nē, nē, nē, mēs pie tā nonāksim, atļaujiet man, teiksim, es... ja?

Roberts Ārmanis⁴¹ (**Latvijas radio un televīzijas centra Liepājas tehniskās grupas Liepājas PTS**⁴² **priekšnieks**): Nē, nu man viens jautājums tuvāk pie lietas.

Ā. Lībans: Lūdzu.

R. Ārmanis: Te izskanēja tāda... vispārējas frāzes, ka "lēmums pieņemts". Mani interesētu konkrēti: kas, kādā līmenī to lēmumu ir pieņēmis...

Ilmārs Cīrulis (Latvijas radio un televīzijas centra Liepājas tehniskās grupas vecākais inženieris): Rakstiski? Mutiski?

R. Ārmanis (*turpina*): ...kas? Kur viņš ir, eksistē kaut kur? Uz papīra jeb viņš ir pieņemts kādā sēdē... Un kas viņu ir pieņēmis?

Ā. Lībans: Lēmums ir pieņemts mūsu Valsts komitejas.. mūsu Valsts komitejā. Un šis lēmums ir saskaņots, kā jau es teicu, ar Centrālkomiteju un Ministru Padomi. Mu..

[**Nenoskaidrota persona**] (*pārtrauc*): Un kāpēc viņš netiek paziņots darbiniekiem?

R. Ārmanis: Viņš ir kaut kur izlasāms vispār?

I. Cīrulis: Kāpēc pirms tam nav aprunājušies ar darbiniekiem vispār jeb mūs ignorē...

[**Nenoskaidrota persona**]: Kāpēc iemesli šim nav noskaidroti?

I. Cīrulis: Vai mēs esam tikai vienkārši bandinieki, ar kuriem var nerēķināties?

Ā. Lībans (*pēc nopūtas*): Nu redziet ko – acīmredzot mēs daļēji esam šeit tāpēc, lai jums to paziņotu. Un bez tam paziņots tas tika nedēļu atpakaļ biedram Bobrovam.

I. Cīrulis: Jūs neatbildējāt konkrēti. Kas ir pieņemts? Rakstiski? Mutiski? Kāds lēmums, lēmuma numurs, un kas to ir parakstījis? Jūs neatbildējāt uz jautājumu. Mums vajag zināt konkrēti: kas ir pieņēmis tādu lēmumu? Vai to Īverts vienpersonīgi pieņēmis, jeb to ir pieņēmis varbūt Ministru Padomē. Varbūt tā' viņiem pa telefonu piezvanīts: "To.. Pēteri jeb Miķeli, vai ne, zini, mēs gribam slēgt, kādas tavas domas? – Jā, slēdz ciet!" Vai ne? Varbūt tā ir. Mums vajag konkrēti zināt! Lēmums, lēmuma numurs, kas viņu parakstījis.

(*Pauze, nopūtas.*)

T. Tūns: Laikam uz to jautājumu nevar atbildēt neviens pareiz no mums klātesošiem. Vispirms tā. Es te... dažus vārdus. Kas attiecas uz līmeni, kādā mēs te esam atbraukuši. Tad no telecentra – es vadu visu telecentra ekspluatācijas darbu, direktora vietnieks, es domāju, ka mans līmenis ir pilnīgi pietiekams, lai es varētu runāt ar PTS kolektīvu kā augstākais tehniskais vadītājs. Ja tas apmierina kolektīvu, tad es izteikšu savas domas, no kā vadās telecentra direkcija, šodien, stājoties jūsu priekšā, pirmoreiz... arī visam kolektīvam, un pasakot to.

Kad [Latvijas PSR] Sakaru ministrija [1973. gada] 14. aprīlī at-sūtīja mums pieprasījumu iesniegt nākošā gada tehnisko līdzekļu

arendes⁴³ plānu... viņš atnāca, tas papīrs, kļūdas pēc uz telecentru. Telecentrs tādus jautājumus neizlemj, griezos Programmas daļā un teicu: lūdzu, dodiet man attiecīgo stundu plānu par visu raidītāju noslodzi, par relejlīniju⁴⁴ noslodzi. Papīrs iestrēga līdz 15. maijam. Risināja to problēmu dažādos līmeņos, es dzirdēju dažādas baumas, kuras te nav vērts atstāstīt, bet tagad ir parakstīts tāds papīrs, kas ir aizsūtīts uz Sakaru ministriju. Papīru ir vīzējis telecentra direktors Grabovskis⁴⁵, papīru ir vīzējis Valsts komitejas priekšsēdētāja vietnieks televīzijā biedrs Barkāns, un parakstījis viņu ir biedrs Jērāns⁴⁶, ka nākošajā gadā netiek izmantota.. tiek.. releja līnija Nr. 5. Liepāja–Rīga. Tas ir vienīgais dokuments, ko es esmu redzējis un uz kura pamata es tagad esmu šeit atbraucis, lai jums to te izklāstītu, ko es esmu redzējis no oficiāliem dokumentiem. Tātad vienīgais dokuments, kas ir parakstīts, ka uz nākošo gadu netiek irēts no Sakaru ministrijas, bet tas ir ļoti niecīgs dokuments, kas nedod nekādu pamatu, teiksim... tādām runām. Man ir arī vēl bijušas... – es arī biju klāt tanī sarunā [pirms nedēļas], kad runāja biedrs Barkāns, – un biedrs Bobrovs tur bija klāt –, par to, ko tad paziņot kolektīvam. Nu... tur nekā tāda... sevišķi konkrēta neizteica, jo te.. mums jau arī pacēlās tur tā runa, ka vajadzēs noteikti formulēt, vajadzēs precizēt visu to lietu... Tā kā tagad vienīgais dokuments, ko es esmu redzējis, ir tas, ko es teicu, vai ne, ka netiks izmantota... līnija.

Ko mani pilnvaroja teikt telecentra direktors PTS kolektīvam: ja tiek likvidēta Liepājas tehniskā grupa, tad netiek likvidētas šīs štatu vietas, kas ir.. pieder telecentram. Nu... direktors izteica tādu... – lai te izklaidētu vispār to saspīlēto atmosfēru, es gribu pateikt tā atklāti pavisam, bez kādas diplomātijas – ja ir iespējams kolektīva locekļiem pārcelties darbam uz Rīgu – jo stundas ir pieliktas Rīgas telecentram klāt šīs te, – tad tas.. kā saka, darbs tiks garantēts tiem, atbilstoši viņu specialitātei, un vairāk nekā arī es nevaru šeit pateikt.

I. Cīrulis: Dzīvokļi arī?

(*Visi smejas.*)

T. Tūns: Nē, dzīvokļu jautājums netiks skarts, jo (*troksnis*), ja ir iespējams apmainīt, tikai tādā gadījumā.

Ā. Lībans: Tas pats attiecas arī uz redakcijas kolektīvu, štatu vienības likvidētas netiek. Ja cilvēkiem ir iespējas samainīt dzīvokli, ja, teiksim, dzīves apstākļu dēļ ir iespējams strādāt Rīgā, tad (*no-*

pūta), arvārdsakot, Rīgā, teiksim, visi darba apstākļi, kādi atbilstoši ieņemamajām vietām ir bijuši šeit, tiks saglabāti.

(Pauze, nopūtas.)

J. Kerve: Nu, tas taču ir pilnīgi kaut kas antidemokrātisks, vai jūs to nesaprotat?

[**Nenoskaidrota persona**]: Tas ir absurds!

[**Nenoskaidrota persona**]: Jā!

K. Bobrovs: Absurds.

[**Nenoskaidrota persona**]: Pilnīgs absurds!

I. Cīrulis: Cilvēki, kas dzīvojuši gadiem Liepājā un kuriem varbūtās ir dzīvoklis, kuru nav iespējams mainīt, vai ne, tādā gadījumā viņš nekādā gadījumā uz Rīgu nevar aiziet, tas nozīmē praktiski, ka jūs Rīgā esat pielikuši sev darbaspēku lielāku. Tātad jūs esat sev labāk izdarījuši tikai Rīgā! Bet nekas vairāk. Jūs neesat mums nākuši pretim ne pa soli. Tikai sev!

Ā. Libans: Nē, nu jūs saprotiet vienu, ka... mūsu komitejai dzīvokļu fonds kā tāds nepastāv un vienkārši nav tos dzīvokļus no kurienes ņemt, lai jums iedotu viņus.

I. Cīrulis: Ziniet ko, tas ir viens liels eksperiments, ko jūs esat izdarījuši. Parasti to izdara ar citādiem.. ar citādiem... – nu, ar trušiem, ar pelēm –, bet šinī gadījumā jūs esat ar cilvēkiem izdarījuši to. Varbūt tā televīzija ir piedzimumsi mazlietiņ par agru Liepājā, vai ne. Bet viņa ir iemesta ūdenī, lai viņa peld! Viņa atstāta savā ziņā! Šeit ir iedoti dzīvokļi cilvēkiem, vai ne. Izpildkomiteja varbūt citā vietā varēja tai laikā dot tos dzīvokļus, bet šinī gadījumā iedeva cilvēkiem, lai kaut ko celtu! Nekāds kontakts nebija no televīzijas puses.. vismazākais! Cik vien runāts ar partijas komiteju, ar izpildkomiteju. Viņi teica: “Klausies, mēs tak jums nevaram nekā līdzēt, ja jūs nekā neprasāt! A ko tad mēs – iesim jums piedāvāties?” Tātad pilnīgi mēs esam atstāti savā varā.

Otrkārt, jūs izsacījāt argumentu tādu, ka tehnika jākoncentrē vienā vietā. Šo tehniku vedīs tūlītās uz “Metalurgu”⁴⁷ projām! Nekur citur! Jums viņa vajadzīga nav. Mēs viņu esam saveduši tādā kārtībā, ka ar viņu var strādāt, pie tam ar labiem rādītājiem mēs strādājam! Mēs strādājam tā, ka mēs dabūjām to pirmo vietu [sociālistiskajā sacensībā], vai ne, pa kvartālu⁴⁸. Ar šo veco tehniku. Otrkārt, tagad jūs ņemsiet lejā PTS... augšā.. uztveršanas staciju. Kur jūs to liksiet? Bērnu tehniskai stacijai spēlēties atdosiet? Tai

laikā, kad Liepājā varētu izvest⁴⁹ raidījumus, kuriem būtu sava nozīme! Kur šinī mobilizējošajā gadā⁵⁰, kur tieši tam varētu kaut ko dot.

Man liekas, šinī gadījumā ir pieiets vienpersonīgi un tanī pašā laikā, kad viņu dibināja, ja viena persona piekrita, ka vajag dibināt, tad pārējie visi teica “jā”. Otra persona atnāk, un, tāpat kā Nerons nodedzināja Romu,⁵¹ šinī gadījumā tika nolikvidēta Liepājas televīzija – un visi teica “jā”! Vai tad jums tur neviens nav, kas var kaut ko sacīt?! Iznāk, ka viena persona var visu diktēt! Kur jums ir partijas organizācija tieši šinī jautājumā? Vai tad tā nekā nedara?! Otrkārt, nav vēl atbilde konkrēta – kāds lēmums ir parakstīts?! Ka relejlīnija nav iepļānota? Tā ir zināma lieta, vai ne. To var piecu minūšu laikā pārplānot. Tas nav nekas jauns, vai ne. To var izplānot “uz ātro”. Bet kāds lēmums ir pieņemts par likvidēšanu? Atbildi tā no jums mēs neesam saņēmuši. Mūsu prasība būtu tāda: tomēr nodot biedram Īvertam, (*uzsvērti*) ja viņš uzskatītu par nepieciešamu pie mums iegriezties – ja viņš tik tālu pazemotos –, un ar mums atbraukt parunāties tomēr. Tāds, lūk, mums būtu viņam nododams.

Ā. Lībans: Labi, to es nodošu.

I. Cīrulis: Tomēr, lai viņš.. tomēr atbrauc pie mums un aprunājas.

R. Ārmanis: Konkrētas ziņas par to lēmumu nav?

I. Cīrulis (*dedzīgi*): Konkrētas.. ir atkal pie kafijas tases runāšana tikai, kā mums pārmet daudzkārt! Baumas tās ir atkal! Ka nav iepļānota līnija vienkārši!

Ā. Lībans: Nē, nu, redziet, es domāju, ka... tas jau tā... zināmā mērā ir vienpersonīgi... Ja jau, teiksim, jūs gribat papīru, oficiāli, kā viss tas ir uzrakstīts, nu, man liekas, šinī gadījumā, ja tā papīra vēl nav un gluži dabīgi, ja tiek aizstāvēts, un tas ir pamatoti un loģiski, ja tiek aizstāvēts, teiksim, tālākās eksistences iespējas un vajadzība un tā, nu, tad jau varbūt, ka ir pat labāk, ka mēs vēl tagad runājam, kamēr tā papīra nav.

K. Bobrovs: Nē, man liekas, ka...

I. Cīrulis (*pārtrauc*): Tāpēc mani interesē, vai papīrs ir jeb nav!

K. Bobrovs (*turpina*): ...ja papīrs nav, tad nav ko kratīt cilvēkus pirms laika!

R. Ārmanis: Vai tas ir galīgs lēmums jeb joprojām domas?

K. Bobrovs: Es sapratu tā, ka biedrs Barkāns, Īverta vietnieks televīzijas jautājumos, ar' nav redzējis tādu papīru... tā es sapratu, ja.

R. Ārmanis: Ja tas ir komitejas lēmums, bez Barkāna tak viņš nevar būt nemaz...

K. Bobrovs: Nē, nu, katrā ziņā, viņš tur [pirms nedēļas Rīgā] arī nekā nenosauca... Un cilvēkiem, redz, ir vajadzīgs...

T. Tūns (*pārtrauc*): Es jau teicu: telecentram vienīgais dokuments, kas ir, un mutisks paskaidrojums, braucot uz šo sapulci, nu, tāds...

R. Ārmanis (*vienlaikus*): Relejlīniju jau var pieteikt arī decembrī.

T. Tūns: ...kas absolūti neko nesaista, pilnīgi pareizi!

I. Cīrulis (*pārtrauc*): Trīsdesmit pirmajā vēl pie tam.

T. Tūns (*turpina*): Var pieteikt 31. decembrī, jo Sakaru ministrija viņu nenoārdīs, to līniju.

K. Bobrovs: Jo, redzat, mēs pieņemam arī tādu variantu, ka, teiksim, tagad papīrs nav, mēs visi *po sobstvennomu zhelaniju*⁵² tagad aiziesim, nu, vai puse aizies *po sobstvennomu zhelaniju* tagad projām, nu, un tad Īvertam vairāk nekas nepaliks ko darīt, kā kaut kur augustā vai septembrī tādu papīru uzrakstīt, ka diemžēl tagad jau glābt nekā nevar un – jāpieliek ir punkts, un to punktu pieliks.

Ā. Lībans: Nu, tas ir loģiski, jā, nu...

R. Ārmanis: Nomirs dabīgā nāvē...

K. Bobrovs: Tāpēc mēs gribam redzēt to papīru un zināt to numuru, lai varētu, teiksim, griezties [LKP] Centrālajā Komitejā vai kur tālāk,⁵³ vai.. vai ko...

Ā. Lībans (*pārtrauc*): Ne es, ne biedrs Tūns jums tādu papīru diemžēl šodien parādīt nevaram...

I. Cīrulis: Tātad pašlaik tās ir tikai baumas, oficiālas.

Ā. Lībans: Jā, es saku, es un arī biedrs Tūns, kā jūs dzirdējāt, šādu papīru nav redzējis, es nevaru jums simtprocentīgi pateikt, ka varbūt viņš vakar vakarā jeb šodien, jeb aizvakar ir uzrakstīts.

(*Pauze.*)

[**Nenoskaidrota persona**]: Tad vēl tāds jautājums. Šis jautājums skar ne tikai mūs, bet arī radiocentru; ko par to lietu saka radiocentrs? Jo, kad viņi, teiksim, iegādājās atpakaļ stobram statnes, tad bija paredzēts, ka viņas tiks noslogotas, ka viņas dos kaut kādus

ienākumus. Līdz ar to, ka viņas tagad paliek bez darba, viņiem, protams, tas ienākums atkrīt. Ko viņš par visu to lietu saka?

T. Tūns: Radiocentrs pagaidām tikai nogaida un skatās, ko Valsts komitejai atbildēs augstākstāvošās instances uz šādu te soli. Un telecentrs arī tāpatās uz mata – stāv malā un gaida konkrētu lēmumu.

R. Ārmanis: Radiocentram ienākumi neattaisno tās klapatas.

I. Cīrulis: Ka.. Dabīgi – visiem ir vieglāk! Radiocentram vieglāk ir, pilsētas izpildkomitejai vieglāk, Rīgā visiem ir vieglāk – nekā nevajag gādāt, un tas tak ir ļoti viegli – nolikvidēt! Kas tas nav? Ļoti vienkārši!

[**Nenoskaidrota persona**]: Jā, tikai vajag atrast iemeslu tam.

I. Cīrulis (*turpina*): Atrast tik piemērotu iemeslu, un visiem būs tik viegli ap sirdi, vai ne. (*pārliciecināši*) Bet par tiem cilvēkiem, kas ir mainījuši savas dzīvesvietas, savus darbus, ka viņiem ir piedāvāti labāki darbi, – par tiem neviens nedomā! Mēs neesam trusīši, ar ko var eksperimentēt! Mēs tomēr žēlosimies!

Ā. Lībans: Redziet... es... es jums saku vēlviensreiz, ka acīmredzot iemesli jau...

[**Nenoskaidrota persona**] (*pārtrauc*): ...tie nav objektīvi.

Ā. Lībans (*turpina*): ...lielos.. lielos vilcienos būtu pietiekoši tam.

I. Cīrulis: Tikpat kad (*nesaprotams*), tikpat labi, tas taču sākumā bija.

[**Nenoskaidrota persona**]: Tāpat kā sākumā.

I. Cīrulis: Tas pats sākumā!

[**Nenoskaidrota persona**]: Vispārējās frāzes...

Ā. Lībans: Jā, iemeslu tam būtu pietiekoši. Nu, kaut vai, vai tad tas nav, teiksim, iemesls, ja jūs sakāt, ka PTS būtu rīt dzenams uz “Metalurgu”?

I. Cīrulis (*dedzīgi*): Bet mēs esam ar mieru strādāt vēl divi gadi! Vismaz kolektīvs tā izsakās, pārējie! Vismaz! Un es runāju ar biedru Grabovski, un biedrs Grabovskis teica – mēs jums varam drīzumā dot citu, jaunāku PTS! Tie bija viņa vārdi, es ar viņu runāju nedēļu atpakaļ!

T. Tūns: Tā tas ir.

Ā. Lībans: Nu, bet, taču... ar ko tad Rīgā strādās?

I. Cīrulis: Biedra Grabovska vārdi tie ir.

T. Tūns: Nē, (*troksnis*) [Rīga] jau krāsaino PTS [saņem?].

K. Bobrovs: Nu tad vēl viens arguments iet nost, ja?

T. Tūns: Rīga strādās ar trīs PTS-iem. Nē, (*uzstājīgi*) PTS tehnikas novecojušs šeit nav arguments!

I. Cīrulis: Nav argumentu!

K. Bobrovs: Vispār nekādu argumentu nav.

T. Tūns: Telecentram nav nekādu argumentu, telecentrs gaida, teiksim, kaut kādu arī konkrētu rīcību, jo es zinu, ka visos cilvēkos ir kaut kāds satraukums, un taču kaut kāda atbilde arī ir jāsniedz. Mūsu šodienas mērķis gan bija, kā jau Libāns teica, vai ne, strādāt turpmāk, nodrošināt darbu... un, kā saka... (*nopietni*) jāsgaida ir tas konkrētais lēmums. Es, piemēram, nevaru...

I. Cīrulis (*pārtrauc*): Tad Īvertam būs gals, vai ne? Tā jāsaka ir!

K. Bobrovs: Nē, ziniet, biedri Libān, biedri Tūn... nu... ko es gribu pateikt, ka... Nu, tiešām, mēs gribējām šodien runāt konkrēti, vot, par tādām lietām tur kā monitori un mikrofoni, un attiecības mūsējās, un mūsu plāni, un rītdienas raidījums, un tā tālāk. Bet! Saprotiet arī kolektīva domas un noskaņojumu, to vajag ņemt vērā.

Ā. Libāns (*vienlaikus*): Tas ir pilnīgi loģiski un saprotami, skaidrs.

K. Bobrovs: Un, starp citu, vot, pirms jūsu iebraukšanas šeit, ja, – runāsim atklāti, bez jebkādas diplomātijas, kā jau biedrs Tūns atzīmēja, – ja...

Ā. Libāns (*vienlaikus*): Pareizi... pareizi.

K. Bobrovs: ...pirms jūsu iebraukšanas šeit bija izteiktas tādas domas – nu, ja viņi nevarēs atbildēt uz šo jautājumu, tad... (*pauze*) ...*katites' obratno*⁵⁴! (*iesmejas*)

(*Visi smejas.*)

[**Nenoskaidrota persona**]: Uz jūrmalu sauloties.

K. Bobrovs: Nē, nu, es atklāti saku, ja.

Gunārs Kopštāls (**Latvijas TV Liepājas galvenās redakcijas TVP redaktors**): Parādīsim jums pilsētu, izvedīsim pa jūrmalu un viss. Un nerunājam par (*troksnis*)...

K. Bobrovs: ...kafijas padzersim.

I. Cīrulis: Igaunijā eksistē šāds pats punkts ar ļoti (*troksnis*)...

K. Bobrovs: Neņemiet ļaunā, bet tā nu viņš ir, jā.

R. Ārmanis: ...un tiek bagātināts ar katru gadu!

I. Cīrulis: ...un tiek bagātināts. Mēs esam vienkārši... es nezinu, kā to... nolaidība mūsu tā ir, ka tas nav!

(*Murdoņa.*)

[..]

K. Bobrovs: Nu Tartu var strādāt. Viņiem tur ir... arī... 12 stundas ceturksnī viņiem ir, mums ir 10 stundas ceturksnī, un viņiem ir 23 cilvēki apkalpes personāls, viņi var dzīvot.

Ā. Lībans: Pareizi, pareizi. Bet tās.. tās visas, teiksim, ir emocijas. Un tās ir dabīgas un loģiskas emocijas, teiksim, mēs jau... (*troksnis, murdoņa*) jo sevišķi... mēs taču nevaram, teiksim, atbildēt par to... kā strādā Igaunijā, kā strādā Kirgīzijā jeb tamlīdzīgi (*no-
kreksķina*).

[**Nenoskaidrota persona**] (*klusu*): Kiril! Kafiju drusku gribi?

K. Bobrovs: Nu jā, bet vēl ir citas emocijas. Vot, piemēram, biedre Vazne⁵⁵ mums ir no Rīgas atsūtīta, nozīmēta strādāt Liepājā. Viņai nav dzīvoklis Rīgā, kur viņa ies strādāt?

I. Cīrulis: Biedram Smilgam⁵⁶, kurš atnāca.. – tika atmānīts, varētu teikt, uz Liepāju –, viņam dzīvoklis ir šeit, apmainīt atpakaļ uz Rīgu viņš nevar, viņš no Rīgas atnāca.

[**Nenoskaidrota persona**]: Viņš jau apmainīja jau (*troksnis*)...

I. Cīrulis: Jā, viņš apmainīja! Viņš no Kuldīgas ir, viņam ar' nav kur palikt šeit, Liepājā, vai ne, un darba piemērota.

T. Tūns: Tas jau pareizi viss ir... jūs pareizi sakāt.

Ā. Lībans: Tas.. tas viss pareizi...

I. Cīrulis: Tad viņi ņems nost relejlīniju Rīgā. Jūs izmetīsiet viņu laukā vienkārši! Tai laikā, kad var 30 kilometru rādiusā no Liepājas dot visus raidījumus. Izmetīs laukā bērniem ko spēlēties! Vai tas ir saimnieciski? Vai tas ir valstiska pieeja?

K. Bobrovs: Un mūsu darbs arī ir emocionāls darbs! Un ar kādām emocijām tagad tāda režisore var strādāt, sēdēt pie pults un.. kā viņa var strādāt... ar tādām emocijām?

Ā. Lībans: Es domāju tā, ka tas, ka mēs te šodien esam atbraukuši un, teiksim, arī jau tas, ko mēs te esam izrunājuši, es domāju, ka tas nav... nav zemē metami kaut vai taisni tajā nozīmē.. mēs jau te... ar biedru Tūnu nebraucām, teiksim, varbūtās tāpēc, lai te kaut kā mēģinātu, teiksim, atkauties jeb...

(*Ieraksta 1. daļas beigās*)

II DAĻA

Ā. Lībans: ...tāda, ka jūs te tomēr esat kolektīvs ar kaut kādām... spējām rīkoties...

I. Cīrulis (*pārtrauc*): Balsstiesībām.

Ā. Lībans (*turpina*): ...vai ne? Tāpēc es domāju, ka... pie kam, cik es redzu, ka jūs visi esat... ļoti... kaujinieciski noskaņoti...

(*Visi smejas.*)

Ā. Lībans: ...tad es domāju, ka tas jau vien nav slikti! Jo... Gluži dabīgi – ja pusotru gadu atpakaļ taisīja vaļā Liepājas televīzijas filiāli, ja gāja runas.. – nu, vismaz runu līmenī un bija tādi plāni uz nākotni, ka analogiska... analogiska lieta varētu būt arī Daugavpilī un tā –, ja bija kurss uz, teiksim, šādu te, vai ne, televīzijas darba paplašināšanu, tad tagad tas ir otrādi. Tur, nu, teiksim, tā nu viņš pašlaik ir, bet... ja mēs runājam konkrēti, tāpat, man liekas, no visiem rīdziniekiem, no studijas, no studijas kolektīva, es laikam esmu tas cilvēks, ar kuru jums nākas visbiežāk saskarties, un tomēr kaut kur kaut kādā mērā... es ar' kaut kā slimoju⁵⁷ par jums, cik nu es varu un cik nu varbūt es... varbūtās es neesmu varējis izdarīt visu, cik bija manos spēkos un tā, bet tomēr tas pusotrs gads ir kaut kur strādāts un mēģināts jūs atbalstīt... un kaut kur šinī ziņā, teiksim, tagad, es labprāt arī to darbu, kā es māku, darītu arī turpmāk, tas ir konkrēti no manām pozīcijām, vai ne...

J. Kerve: Un tad būs interesanti, ko.. kā to pateiks Liepājas skatītājiem, kāpēc viņu likvidēja. Ko pateiks teātrim, kuram būs tagad jābrauc.. jābrauc atkal uz Rīgu? Cik tas viss izmaksās?

(*Nopūtas.*)

[**Nenoskaidrota persona**] (*dzēlīgi*): Par to domās tad, kad būs jāmaksā...

K. Bobrovs: Un, ka Mencim⁵⁸ būs jābrauc divas reizes mēnesī uz Rīgu ar saviem matemātikas raidījumiem...

J. Kerve: Un daudziem tādi jautājumi. Tad politiskais moments vien – kāpēc? Liepājnieki visi prasīs – kāpēc?

[**Nenoskaidrota persona**]: Un vispār kā mēs sabiedrības acīs varēsim... parādīties?

J. Kerve: Ja mēs būtu militāra lieta, tad tā ir cita, tas ir uz ekonomiskiem pamatiem.

K. Bobrovs: Mēs te vēl vakar rakstījām te, teiksim, vietējai presei, ka, vot, tādi plāni mums ir, mēs to rādīsim, tur iesim, mums te

zvana (*automašīnu troksnis*) un piedāvā – to vajag un to vajag... A kā mums to paskaidrot?

[**Nenoskaidrota persona**]: Mani interesē, vai visā šinī ziņā ir kaut kāda arī mūsu vaina? Vai, teiksim, Liepājas televīzija tiek (*automašīnu troksnis*) par kaut ko vainota jeb tas viss ir tikai tā?

Ā. Lībans: Es domāju, ka būtu nepareizi un muļķīgi kaut kādā veidā... teiksim, kaut kur pamatā vainot tos cilvēkus, kas te strādā, tas, man liekas, ir galīgi absurdi, un to neviens nedara, un to neviens arī netaisās darīt.

R. Ārmanis: Mani tāpēc tas jautājums interesēja par to lēmumu, es gribēju zināt, kas tur ir uzrādīti par iemesliem, jo pagājušoreiz, kad es biju Rīgā, man bija saruna ar Bukovski⁵⁹, tāda garāmskrejoša, un viņš izteica tādu frāzi: “Nu, jūs esat savu panākuši.” (*Pauze.*) Tā doma izskanēja tā, ka mēs esam pietiekoši slikti strādājuši un panākuši to, ka... tā sliktā strādāšana tiek izbeigta caur galīgu nestrādāšanu.

Ā. Lībans: Jā, es, starp citu, arī gribēju atzīmēt... Te biedrs Bobrovs sākumā teica, vai ne, ka daudzkreiz ir bijušas tādas situācijas jūsu raidījumu gaitā, kuru rezultātā it kā būtu bijis vajadzīgs zvanīt uz Rīgu un pateikt, ka raidījums nenotiks, bet pusotra gada laikā, cik es zinu, tādu gadījumu no jūsu puses nav tomēr bijis.

K. Bobrovs: Nu, to es gribēju teikt!

Ā. Lībans: Tātad, teiksim, neskatoties uz tām vainām vai tām kļūdām, kas ir bijušas vai nu tīri redakcijas pēc jeb tīri PTS ceha pēc, un, man liekas, neviens no jums nenoliegs, ka tādas ir bijušas gan vienpusējas, no redakcijas, gan no PTS puses, gan arī tad, kad nav atrastas kaut kādas, nu, varbūt optimālās sadarbības iespējas, tās tomēr pusotra gada laikā nav novedušas līdz tam, ka, teiksim, būtu raidījums bijis jānoņem [no programmas]. Man liekas, tas arī būtu, teiksim, kaut kur pozitīvi vērtējams... Tā kā es domāju, ka... runāt par pašos pamatos... un es domāju, ka nevienam jautājums nestādās tā, ka tāpēc tas būtu iemesls, kāpēc šeit tāds lēmums gatavojās un kaut kur, teiksim, jau, kā mēs te visi noskaidrojām, galvās ir pieņemts, ja vēl nav uzrakstīts. Tas nav tas, nē. Vienkārši iemesli ir kaut kur patiešām tādi, teiksim...

I. Cīrulis: ...subjektīvi.

Ā. Lībans (*turpina*): ...daudz globālāki un tādi, kuri šinī gadījumā... gan tādā, gan citādā veidā, protams, dara.. dara pāri cilvē-

kiem, kas dara šeit uz vietas darbu. Es saku, vienkārši... tie iemesli ir tādi... es saku, nu, daudz globālāki. Lietas neiet uz priekšu... (*Pauze.*) Kas pie tā ir vainīgs? Protams, ir vainīgi... arī... rīdzinieki. Protams, te ir.. Es saku, tas ir komplekss jautājums. Jūs paši zināt, ka šajā te pusotra gada laikā arī studijas vadība ir mainījusies – tā nu tas ir iznācis. Bet tas ir process, kas pats par sevi objektīvi nenotiek bez pēdām. Katra jauna vadība nāk ar savām domām, savām ierosmēm – objektīvi, nevienu nevainojot, vai ne. Teiksim, bij' tads starpposms, ko jūs visi labi zināt, kad mainījās vadība. Teiksim, ka tad visi šie te Liepājas studijas attīstības jautājumi vienkārši stāvēja uz vietas tāpēc, nu, ka vienkārši vadība mainījās tajā laikā, un tas laiks bija diezgan ilgs, vai ne.

K. Bobrovs: Nē, nu, par cik tādu kļūdu ir pielaidis, teiksim, subjektīvu kļūdu [izveidojot Liepājas studiju] ir pielaidis, acīmredzot – es tā Jūs sapratu – biedrs Zandersons⁶⁰ savā laikā, ja? Tad kāpēc ir atļauts arī tādas pašas subjektīvas kļūdas.. laist... citam vadītājam?

G. Kopštāls (*strauji pārtrauc*): Jā, tagad tā. Mēs visi esam propagandas darbinieki. Mēs braukājam apkārt, skatāmies saimniecības, rūpnīcas, visu, ja. Vai mēs esam redzējuši vienu rūpnīcu, vienu saimniecību, kur nācis jauns direktors, jauns priekšsēdētājs, ja viņš nebūtu iegriezies katrā fermā un paskatījies, kas viņa saimniecībā darās? Esam redzējuši? Neesam! (*Pauze.*) Saimniecībā ja direktoru, teiksim, (*automašīnu troksnis*) saimniecības, paraugsaimniecības vai.. sov.. tā.. kolhoza priekšsēdētājs neiebrauc pa mēnesi reizi kādā fermā kaut kur un neapskatās, kā tur iet, tad to lamā no pasta-lām ārā!

K. Bobrovs: ...nu tas būs absurds.

G. Kopštāls: Tas būtu absurds. Bet šeit?! Nu, kas tad tā par lietu, nu patiešām! Es esmu pie pilsētas partijas komitejas (*automašīnu troksnis*) pēdējā laikā ļoti daudz gājis un ļoti daudz runājis, gan ar vienu sekretāru, gan ar otru, un, vot, te tieši visur ir tā – mēs lūdzam, mēs griežamies, pirmais sekretārs saka: “Es jums nodrošināšu, ka biedrs Īverts atbrauks.. marta mēneša laikā. Es nodrošināšu.” Nevarēja panākt. “Viņš man apsola, bet viņš atteicās pašās beigās un nebrauc.” Nu, kā tā var rīkoties? Kā tā var rīkoties uzņēmuma.. teiksim, vienas iestādes vadītājs!

I. Cīrulis: Biedri nav vainīgi, ko, vai ne?

G. Kopštāls: Nuja, nu, nav vainīgi, bez šaubām! Bet biedri turpat vien ir, pie teļa. Kā ir jāsaprot tas? Es domāju, ka tas.. tas.. absolūti nav pieņemams.

I. Cīrulis: Es domāju, ka mēs esam tajā pašā punktā, ar ko mēs sākām, tik ar to starpību – es domāju sākumu, kad mēs televīziju sākām, – ka mēs nemācējām rīkoties, tagad mēs mākam i tehniski, i ar' radoši rīkoties! Varbūtās pilsētas vadība nenāca pretim kādu brīdi... Bet šobrīd viņi ir tādā noskaņojumā, ka viņi būtu ar mieru nākt vienalga kādā [veidā?] pretim. Es domāju, ka mums nevajadzētu runāt par likvidēšanu, bet, vot, tieši šobrīd par to īsto sākšanu. Ka tas būtu tas īstais brīdis tagad pašlaik... lai sāktu viņu. Jo tad viņa ietu uz priekšu.

Ā. Lībans: Nu, redziet, es domāju, es, teiksim, kaut kur tā pašos pamatos, man liekas, es varu tikai piekrist, jo, teiksim... pie visiem pārējiem labvēlīgiem apstākļiem šis pusotrs gads patiešām varētu tikt uzskatīts par tādu ieskriešanās gadu. Es tam pilnīgi pievienojos, teiksim, vai ne. Bet nu... (*nokrekšķina*).

Olafs Gūtmanis (Latvijas TV Liepājas galvenās redakcijas redaktors): Jā, par cik biedrs Grabovskis vēl citu PTS ir apsolījis, labāku par šo...

I. Cīrulis (pārtrauc): Viņš tā izteicās. Viņš neapsolīja, viņš teica: "Bet es varētu dot..." – tā viņš izsacījās. Personīgi man konkrēti sarunā.

G. Kopštāls: To jau sacīja ar' biedrs Ivanovs⁶¹, kad bija atbraucis. Sacīja: "Ja jums tūlīt būtu garāžas labas, kur ielikt iekšā viņu, es jums varētu dot, bet šo vāgi jau nedzīs uz Liepāju, neturēs zem klajas debess." Bij tāda saruna mums.

I. Cīrulis: Tā pati relejlīnija tagad... 30 kilometru rādiusā mēs varētu strādāt, kurpretī tagad mēs tikai piecu kilometru rādiusā strādājam. Kuru noteikti izmetīs laukā vienkārši! Vienkārši no tehniskā viedokļa žēl, goda vārds, žēl, ka viņu izmetīs ārā! Sirds sāp!

T. Tūns (pārtrauc): Nu patreiz.. (*stingri*) es jums vēlreiz varu pateikt, ka telecentrs patreiz nav pieņēmis nekādus soļus ne par šī PTS likvidēšanu, ne par relejlīnijas likvidēšanu, viņi tur stāv telecentra pagalmā zem torņa, tikai nav sastādīts plāns par viņas ieviešanu Liepājā ekspluatācijā. Tas jautājums patreiz galvenajam inžen-

nierim stāv uz galda, un viņš teica tā – vot, aizbrauksim šite, parunāsim, vēl runāsim, vēl skatīsimies, jo... jāgudro, kur arī realizēt viņu ir, viņu jau nevar norakstīt lūžņos, viņa ir jauna. Telecentram ir milzīgas problēmas sakarā ar šo Valsts komitejas lēmumu. Milzīgas problēmas. (*Pauze.*) Un tas, ka PTS mums parādīsies lieks kaut kur ceturtā kvartālā, iespējams, ja dabūs Rīgas televīzija, vārdsakot, Rīgas telecentrs, krāsaino PTS, tas arī ir fakts. Precīzi tā kā Ivanovs, tā kā Grabovs[kis], tāpatās es arī jums varu pateikt, ka.. Rīgā strādās ar trijiem PTS-iem un ar četriem tur nav vienkārši, ko rādīt.

I. Cīrulis: Liepājas PTS jūs neņemsiet? Tas ir (*troksnis*)...
(*Visi smejas.*)

T. Tūns: Nē, nu Liepājas PTS ir savu laiku nokalpojis un... ja viņu pirks kāds.. kāda no apgabala studijām, jo nedomājiet tikai to, ka... ka.. Pastāv.. Pavisam Savienībā ir pie 150 telecentriem, un ir telecentri, kuriem nav vēl PTS nemaz.

I. Cīrulis: Jūs teicāt – apgabala studijām, tā tad pastāv arī tādas. Tas ir tas pats, kas pie mums, vai ne?

K. Bobrovs: Vai nebūs kauns pārdot tādas vecas...
(*Kāds ienāk telpā, sasveicinās ar klātesošajiem.*)

I. Cīrulis: Es domāju, ka visu viedoklis ir viens... Visiem ir domas tādas, ka varētu strādāt, bet “kaut kur kaut kas” ir tāds, kas traucē. Vot, tad mēs to “kaut ko kaut kā” nevarētu dabūt, kā saka, aprunāties ar viņu?

T. Tūns: Es domāju, ka, no šejienes aizbraucot prom, mēs noteikti darīsim abi divi ar Libānu komitejas vadībai jūsu domas un jūsu noskaņojumu zināmu... Ja to nedarīs no studijas puses, tad es centīšos ar direktoru [Grabovski] kopā pats tikt vizītē pie biedra Īverta un runāt par šiem jautājumiem... Tā ka to var noteikti jums apsolīt.

K. Bobrovs: Bet jūs jau varat arī nedarīt to.

T. Tūns: Nē, telecentram pašam ir nepieciešama šī skaidrība.

Ā. Libans: Nu, es domāju tā, ka... nu, protams, es arī to darišu zināmu Barkānam, bet, redziet, man liekas, kaut kur... mazliet ir tā, ka... kas attiecas, teiksim, uz studijas un redakcijas, teiksim, par savu... mēs par savu līniju te runājam, ja... ka, protams, to vajadzētu darīt tā ļoti prātīgi, teiksim, patiešām atmetot visas emocijas un visu pārējo... Taču iniciatīvai kaut kur vajadzētu nākt arī no jums

pašiem, varbūt arī kaut kur no rajona partijas komitejas, ja jūs no (*nokreksķina*) pilsētas partijas komitejas, ja jūs sakāt... (*iezvanās redakcijas telefons*) ...un, ja tā tas patiešām ir, kad nu tagad – padzirdējuši šādu te lietu, arī, teiksim... partijas komitejā ir ar to it kā neapmierināti –, un acīmredzot uz tā rēķina varētu tagad nu patiešām palīdzēt jums kaut ko reāli un daudz vairāk nekā līdz šim, ja... Es domāju, ka, teiksim, iniciatīvai vajadzētu nākt arī kaut kur vairāk no jūsu pašu puses, vai ne. Teiksim, viena lieta... es noteikti pateikšu par šo sarunu patiešām visu Barkānam... Nu... kā viņš uz to reaģēs, tā ir atkal kaut kur, teiksim, viņa lieta, bet ar to visas mūsu kopējās un sevišķi jūsu lietas labā var arī nepietikt, tāpēc es saku, ka vajadzētu, teiksim, tā sakot, arī tādu iniciatīvu no jūsu puses kaut kur, teiksim... vai nu... vai nu.. vai nu.. Katrā ziņā ar biedru Īvertu vajadzētu tikties.

[**Nenoskaidrota persona**]: Jā, nu tad var konkrēti norunāt, kam ir jābrauc pie Īverta un kad Īverts mūs varētu pieņemt?

(*Pauze, murdoņa.*)

I. Cīrulis: Nē, labāk jau nu būtu, ka viņš pie kolektīva atbrauktu, bet, nu, varbūt viņš tik augsti stāvoša persona ir...

[**Nenoskaidrota persona**] (*vienlaikus*): To tu nezini, vai viņš... Nu, Ilmār, to tu nezini...

I. Cīrulis: ...Es biju kaut kā iedomājies – vadība, tāda lieta Padomju Savienībā, tādus vadošus cilvēkus, ka tiem no kolektīva nevajadzētu atrauties, bet laikam tomēr kaut kā ir citādi. Varbūt es maldos.

[**Nenoskaidrota persona**] (*ironiski*): Tu maldies. Stipri.

[**Nenoskaidrota persona**]: Tik liels kolektīvs jau nu nebrauks uz Rīgu, jo tomēr vajadzētu otrādi – vadītājam atbraukt pie kolektīva.

(*Pauze.*)

[**Nenoskaidrota persona**]: Mēs varam aizbraukt ar' visi.

[**Nenoskaidrota persona**]: Varam, varam.

[**Nenoskaidrota persona**]: Mūs jau nepieņems tur visus neviens.

[**Nenoskaidrota persona**]: ...(troksnis) ja pilsētas vadība aicina.

Ā. Lībans: Es tikai domāju tā, ka jums acīmredzot šeit... man zinot to situāciju, teiksim, kāda ir pie mums pašlaik studijā [Rīgā], ja šis tāds lēmums tiek gatavots un pašreiz viņš ir tādā stadijā, es

domāju, ka te vajadzētu, teiksim, jums pašiem patiešām... kaut kā mēģināt... (*skaļāk*) jo pašlaik ir vēl tā, vai ne, gluži dabīgi, vai ne, ka... (*uzsvērti*) Ja tas viss tā paliks, tad tas viss tā arī aizies.

O. Gūtmanis: Jā, tas ir vienpusīgs problēmas apgaismojums, un mums, protams, vajadzētu ar partijas pilsētas vadību kopā saskaņot... ar šo.. šo lietu, tad varētu arī varbūt to apgaismojumu dot no mūsu puses.. šinī jautājumā, bet pašreiz [tas] ir iegājis no vienas puses, acīmredzot.

(*Pauze, nopūtas.*)

K. Bobrovs (*dziļi ievēl elpu*): Nu labi, mēs esam vienisprātis laikam ar... ar šīsdienas Rīgas... viesiem... par šīm lietām... jo...

Ā. Libans: Jautājums tāds ir, nu, tā otra jautājuma puse, teiksim, kura.. paliek... neatkarīgi, kā viss tas turpināsies, nu, tā ir tā, vai ne, – varbūtās par to nepieciešamo, teiksim, patiešām par to, kas būtu vajadzīgs, nu, vismaz, ja mēs reāli skatāmies līdz tam 31. decembrim, es nezinu, te jau nu patiešām vārds ir biedram Tūnam, ja, un biedram Ārmanim noteikti.

K. Bobrovs: Nu, Robert, varbūt... savas prasības tagad... Savas prasības.. kas ir vajadzīgs jums tagad.

R. Ārmanis: Nē, nu, vispirms vajadzēja zināt, kādā plāksnē mēs tagad tālāk strādājam, vai mums ir atlicis...

K. Bobrovs (*vienlaikus*): Nu, tādā pašā plāksnē...

R. Ārmanis (*turpina*): ...pusgads vai simts gadu ir jāstrādā. Vai ne? Tomēr ir drusku starpība... (*automašīnu troksnis, pauze*).

[**Nenoskaidrota persona**]: Vai arī nestrādāt.

[**Nenoskaidrota persona**]: Pareizi, pareizi, mums ir (*automašīnas troksnis, nesaprotams*)...

R. Ārmanis (*turpina*): ...jo jautājumu ir daudz un dažādi, kuri prasa atrisinājumu, daži ir nekavējoties jāatrisina, daži varētu, teiksim, būt lēnāk vai ātrāk, un daudzi ir atkarīgi no tā, cik ilgi vēl jāstrādā. (*Automašīnu troksnis, pauze.*) Teiksim, kaut vai tas pats jautājums par garāžām, mēs viņas noirējām jaunajā, tas ir, šanī gada sākumā ar norunu, ka izpildkomiteja mums palīdzēs viņas izremontēt. Jautājums karājas gaisā vēl līdz šai dienai, un pēdējais solījums ir līdz 1. jūlijam viņas izremontēt, bet es baidos, ja taps zināms.. ka mēs strādājam tikai vēl pusgadu, tad neviens vairs par mūsu garāžām neuztrauksies. Viņas nebūs arī ne 1. jūlijā, ne 31. decembrī.

K. Bobrovs (*vienlaikus*): Jā, jā.

R. Ārmanis: Tas nozīmē, ka mums ir vai nu viņas pašiem jāremontē, vai arī.. jādomā, kā iztikt bez viņām līdz 31. decembrim.

[**Nenoskaidrota persona**]: Prakse mums ir, pieredze...

R. Ārmanis: Pieredze mums ir lieliska, bet mēs nevaram tās ziemas tā pastellēt⁶², varbūt nākošgad jau novembrī sāk salt.

Ā. Lībans: Es domāju, ka... uzņemoties patiešām tādu iniciatīvu uz sevis, jums ir kaut kādā oficiālā, protams... korektā formā jādara biedram Īvertam zināms, ka... protams, mēs to darīsim arī no savas puses, bet jums pašiem tas ir jādara, ka... (*dziļa nopūta*) ...tieši no kolektīva viedokļa jums būtu nepieciešams, teiksim, tikties ar viņu vai.. vai.. vai.. nu, tas ir kaut kādā veidā vienkārši jāfiksē laikam un jādara viņam zināms.

O. Gūtmanis: Nujā, varbūt rakstiski ir pieejams (*nesaprotams*).

I. Cīrulis: ...jo viņš bēg no mums vienkārši. Mēs nevaram ar viņu tikties nekādā veidā.

Aivars Ernstsons (Latvijas TV Liepājas galvenās redakcijas operators): Varbūt pēc Rietumu parauga streiku noorganizēsim, ja mūs likvidē (*nesaprotams*).

I. Cīrulis (*vienlaikus*): Mēs labprāt tiktos!

(*Pauze.*)

I. Cīrulis: Ja nu vienīgi sagaidīt priekšsēdētāju pie durvīm...

K. Bobrovs (*Ā. Libanam*): Vai viņš [Īverts] tagad ir mājās?

Ā. Lībans (*K. Bobrovam*): Šķiet, ka jā, vakar viņš bija televīzijā.

T. Tūns (*I. Cīrulim*): Barkāns ir Maskavā un Grabovskis – Ļeņingradā.

Ā. Lībans: Barkāns būs trešdienas vakarā (*nesaprotams*).

T. Tūns (*I. Cīrulim*): Domāju, ka, ja te būtu Grabovskis manā vietā, viņš arī jums vairāk neko nevarētu pateikt no telecentra puses.

I. Cīrulis (*T. Tūnam*): Jā, to mēs zinām. Jo mēs ar viņu arī runājām, viņš to pašu pasacīja (*iesmejas*).

T. Tūns (*I. Cīrulim*): Nē, nu, telecentra vadība jau ir bijusi šeit. Lūk...

I. Cīrulis: Vārdsakot, iznāk tā, kā biedrs Bobrovs teica, – ka mēs pašlaik neesam [attiecīgajā] līmenī, lai to jautājumu apspriestu.

Ā. Lībans: Nē, nu, skaidrs, jo, man liekas, tas jau bij... jums zināms, un tas jau ir pilnīgi skaidrs, jo šeit acīmredzot jārūnā ir tajā

visaugstākajā līmenī, sevišķi tad, ja jūs visi uzskatāt to par vajadzīgu...

O. Gūtmanis (*pārtrauc*): Jā, kad būs izrunāts, tad varēs runāt tālāk.

Ā. Lībans (*turpina*): ...tikai ir jāatrod, arvārdsakot, jums pašiem attiecīgā... (*dziļi ievēl elpu*) attiecīgā forma, lai visu to, teiksim, tā sakot, solidi un respektabli noorganizētu, ņemot vērā visu iepriekšējo rūgto pieredzi.

(*Automašīnu troksnis.*)

[**Nenoskaidrota persona**]: Nu, bet kāds taču mums palīdzētu organizēt tikšanos ar Īvertu?

Ā. Lībans: Jā, protams, es.. es saku, ka, teiksim, es pateikšu visas šīs domas Barkānam, kas te tika izteiktas, vai ne, jo, teiksim, es nevaru griezties uzreiz pie Īverta, apejot viņu, jo tas ir mūsu televīzijas priekšnieks...

[**Nenoskaidrota persona**] (*pārtrauc*): Nu, bet, ja tas ir dienu jautājums un Barkāns nebūs atpakaļ?

Ā. Lībans (*nokrekšķina*): Barkāns būs atpakaļ trešdienas vakarā, ceturtdien es viņu redzēšu. (*Pauze. Klusu, zem deguna.*) Un to es viņam visu pateikšu. (*Pauze, skaļāk.*) Bet saprotiet, ka es nekur, teiksim... es varu griezties tikai pie Barkāna un nekur tālāk, un, teiksim, tas var kaut kur arī...

K. Bobrovs (*it kā aizdomājies*): ...aprobežot.

Ā. Lībans: ...jā, šā vai tā. Tā kā... ko es no savas puses varu ieteikt, ka jums papildus tam, ka es teikšu, arī vēl, teiksim... jāatrod (*uzsvērti*) ceļš, veids un forma, kā ļoti, teiksim, nopietni un respektabli un reizē korekti šo te lūgumu aizvadīt līdz.. līdz biedram Īvertam. Jo.. es domāju, ka nav te ko varbūt tagad lieki patiešām... tā.. varbūt izplūst kaut kādās emocijās, nepareizās un tamlīdzīgi, vienkārši, nu, skaidrības un kopējās lietas labad ir vienkārši vajadzīga tāda tikšanās, vajadzīga laikam tāda saruna, iepriekš, teiksim, nenosakot viņas rezultātus, vienkārši, mēs taču... būtu nepareizi domāt, ka te tagad, nu... kā nekā mūsu komitejas priekšsēdētājs ir jārespektē, viņš ir jāuzklausā, teiksim, ar viņu ir jāaprunājas, protams, viņš varēs jums pateikt...

(*Ieraksta 2. daļas beigas*)

III DAĻA

Ā. Lībans: ...tā, lai neiznāk, ka, teiksim, mēs te esam atbraukuši un runājam, vairāk vai mazāk arī... tas nevar (*nopūta*) šādas sarunas tikt risinātas kaut kur arī bez partijas komitejas līdzdalības un tā... Un (*nokrekšķina*) mēs bijām iebrukuši un mums plkst. 14 ir sarunāts, ka mēs būsim pie biedra Vagra⁶³, es domāju, ka biedrs Bobrovs varētu varbūt tad atbraukt līdzī, ja...

(*Murdoņa.*)

K. Bobrovs: Mēs to tā arī runājam, ka man tur jābūt.

[**Nenoskaidrota persona**]: Tādā gadījumā partijas [pirmorganizācijas] sekretāru arī varbūt...

(*Murdoņa.*)

Ā. Lībans: Es domāju, ka tajā, teiksim, kaut kur... visā tajā sarunā un tajā, teiksim, jūsu tagad tajā vērtšanās lūgumā, teiksim, sarunai pie biedra Īverta, varbūt kaut kā partijas komiteja arī var kaut ko, teiksim, savu dot... lai tas būtu patiešām tā nopietni un... (*pauze*) un tikai tā. (*Klusu, zem deguna.*) To mēs varam, teiksim, šodien mēģināt izdarīt.

(*Ilgāka pauze, murdoņa.*)

K. Bobrovs: Nu, ko tad vēl, kādi jautājumi, par cik jau nu laikam mums vairs neatliek arī daudz laika...

[..]

[**Nenoskaidrota persona**]: Es atvainojos, man ir jāiet... Es tikai no savas puses gribu novēlēt... Kad mani nākamajā vasarā atkal iesauks uz *sboriem*⁶⁴, kas droši vien notiks, – lai es atrastu Liepājas televīziju zeļot un plaukstot šeit!

(*Pateicības, smieklī, īsi aplausi.*)

[..]

R. Ārmanis: Bet vai tad ar to visa tā runāšana tiek izbeigta šodien?

K. Bobrovs: Nē, nu, saki, ja kaut kas ir, tad sakiet, nu, kad mēs...

I. Cīrulis: Varbūtās informāciju pēc tikšanās ar Vagri, varbūt mums ies vēl tālāk, tā sakot...

Ā. Lībans: Nē, nu to jau biedrs Bobrovs jums pateiks...

I. Cīrulis: Varbūt Roberts ar' var aiziet līdzī, vai ne?

R. Ārmanis: Es varu aiziet, bet man vēl arī šīs tas būtu runājams... Es gribētu arī dzirdēt konkrētas atbildes, teiksim, par tām

pašām garāžām, ko mēs tagad darām un kas no telecentra puses un kas no citas puses, par telpām, kur mēs paliekam. Mēs tagad dzīvojam uz ielas... burtiski, mūs met ārā no telecentra sētas. Kas sekos tālāk? Kādas darbības un kādā virzienā tiks darīts, un ko mēs varam sagaidīt. (*Ilgstoša pauze.*) Kādā plāksnē tiek risināts jautājums par telpām. Kaut vai... nu, nerunāsim par plašākiem, tur, teiksim, kādas bijušas ieceres un tā tālāk, bet, teiksim, telpām PTS-am, kur strādāt. (*Ilgstoša pauze.*) Man tāda sajūta, ka par to neviens vairs nedomā... (*Ilgstoša pauze.*) Vai mums ir jāturpina strādāt tādā pašā režīmā telecentra sētā jeb mēs varam ko sagaidīt?

G. Kopštāls: Nē, nu... runājot ar pilsētas vadību jau, mūsu lūgums tā tika ievirzīts... par šīm telpām. Par Laivinieku ielu. Bet tur ar' bija tā: "Bet jūs jau... ko jūs interesējaties, Rīga jau neinteresējas par to."

R. Ārmanis: Nu, vot, tur jau ir tas jautājums. Es izdeldēju...

K. Bobrovs (*pārtrauc*): Nē, nu, bija biedrs Grabovskis, kurš apskatīja un pateica savu vārdu gan mums, tas ir, man un Robertam, un Vagrim pateica... nē, Ozols⁶⁵. Ozols bija, ja? Ka tas mūs apmierina, ka, vot, mēs to gribētu un mēs to ņemtu... Nu, un tad... aizbrauca mājās, un viss tas aplūsa un aizmirsās, nu. Vajadzēja prasīt! Oficiāli, uzrakstīt vēstuli, ka, vot, lūdzu, tur, nodrošiniet vai atbrīvojiet vai kaut kā tur... – mēģiniet kaut ko darīt, lūdzu, pilsētas vadība, esiet tik laipni –, bet, nu, tas nebija izdarīts. Tagad pārmet pilsētas vadībai, ka, lūk, tie nekā nav izdarījuši. Tiem nav prasīts nekas!

I. Cīrulis: Tā nu viņi saka: "Mums jau neviens neprasa nekā! Tā Liepājas televīzija [varēja?] plaukt un zelt, ja viņai prasītu... ja viņi prasītu, bet neprasa!"

G. Kopštāls: Un biedrs Ozols ir piekritis par Laivinieku ielas tās mājiņas nodošanu mums. Viņš ir piekritis. Un bija vēl pagājušnedēļ ar Balodi⁶⁶ runa tāda, ka mēs aiziesim un paskatīsimies viņu. (*Murdoņa.*)

[**Nenoskaidrota persona**]: Jūs nokavēsiet tūlītās.

K. Bobrovs: Viņš [Vagris] jau... viņš jau nedos tur tik precīzi [tikšanās laiku], nē...

T. Tūns: ...nē, nu, viņiem iekšā bija Liepājas *Seļmas*⁶⁷, saproties, direktors un partijas organizācijas...

K. Bobrovs (*vienlaikus*): No vieniem līdz diviem pusdienlaiks tur.

T. Tūns: ...sekretārs, un viņš viņus tur, kā sak', svētīja, viņš teica, vārdsakot, ka viņš ar mums varētu runāt divos. Nu, un tad divos nolēmām.

K. Bobrovs: A jūs šodien jau bijāt? Šodien?

T. Tūns: Mēs bijām, jā, pirms braukšanas...

K. Bobrovs (*vienlaikus*): Es domāju, ka tikai vakarpusē zvanīs (*nesaprotams*).

T. Tūns: ...pirms braukšanas šurpām mēs bijām šodien pie viņa.

(*Ieraksta 3. daļas beigas*)

ATSAUCES UN PIEZĪMES

- ¹ Valsts komiteja daudzkārt mainījusi savu nosaukumu. Šajā publikācijā konsekventi lietots aplūkotajam laikposmam piemērotākais nosaukums, kurš stājās spēkā 1970. gada 10. septembrī.
- ² *Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvs* (turpmāk – LVA), 1184–1–113, 178. lp.
- ³ *Rahvusarhīvs*, 1590–4–268, 63. lp.
- ⁴ Turpat, 1590–4–499, 74. lp.
- ⁵ Ona Pečiulienē (sast.) (2017). *Lietuvos televīzija 1957–2017: Faktai. Kūrējai. Laidos*. Vilnius: LRT, 161. lpp.
- ⁶ Nikolajs Neilands – Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radoraidījumu komitejas priekšsēdētāja vietnieks (1969–1972).
- ⁷ LVA, 1184–1–166, 14. lp.
- ⁸ Dokumentā dota atsauce uz Igaunijas PSR un Lietuvas PSR piemēru.
- ⁹ LVA, 1184–1–166, 14., 15. lp.
- ¹⁰ Turpat, 16. lp.
- ¹¹ Turpat, 14. lp.
- ¹² Ar Latvijas televīziju šajā publikācijā tiek saprasta Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radoraidījumu komitejas struktūrvienība (sk. LVA, 1184–1–91, 42. lp.).
- ¹³ Lēmums par tās dibināšanu LVA nav atrodams. Atsauce uz lēmuma pieņemšanas faktu parādās LKP Liepājas pilsētas komitejas un pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes laikraksta “Komunists” 1972. gada 15. janvāra numurā. Daži avoti vedina domāt, ka lēmums varētu būt pieņemts 1971. gada 15. novembrī, nosakot redakcijas darbības sākumu ar 1972. gada 1. janvāri.
- ¹⁴ LVA, 1184–3–2154, 1. lp.
- ¹⁵ Turpat, 6. lp.
- ¹⁶ LVA, 1184–1–160, 205.–208. lp.
- ¹⁷ Turpat, 219. lp.

- ¹⁸ Rodrigo Fomins, Guntars Račs (1987). Runāja un rādīja Liepāja. *Avots*, 8, 51. lpp.
- ¹⁹ *LVA*, 1184–1–170, 147. lp.
- ²⁰ Fomins, Račs. Runāja un rādīja Liepāja, 51., 52. lpp. Vēstules oriģināls līdz šim nav atrasts.
- ²¹ Jānis Leja (1996). *TV rēgs*. Rīga: Latvijas Televīzija, 171. lpp.
- ²² Turpat, 168. lpp.
- ²³ Voldemārs Hermanis. Piecstāvu Ķengarags un Blaumaņielas nams. *Latvijas Vēstnesis*, 08.08.2001., 10. lpp. Citēts kinokritiķis Vents Kainaizis.
- ²⁴ Mārīte Balode (sast.) (2004). *Cilvēki TV viņos '54-'04*. Rīga: Latvijas Televīzija, 131. lpp.
- ²⁵ Leja. *TV rēgs*, 168. lpp.
- ²⁶ Lia Guļevska, Gunārs Jākobsons (2017). *Tikai dziesma nenosalst...: "Mikro-fons" – Latvijas fenomens*. Rīga: Latvijas Mediji, 44. lpp.
- ²⁷ *LVA*, 270–3–5422, 89. lp.
- ²⁸ *LVA*, PA-101–37–129, 20. lp.
- ²⁹ Turpat, 23. lp.
- ³⁰ Ieraksta oriģinālu 1973. gada 22. maijā ar darbavietai piederošu, Ungārijā ražotu "Riporter 5" ierakstu magnetofonu trīs rūpnīcās "Ausma" ražotajās kasetēs magnetofona lentei T-I-10 veica Latvijas televīzijas Liepājas galvenās redakcijas darbinieks Gunārs Kopštāls. Oriģināls publikācijas autora īpašumā.
- ³¹ Gunāra Kopštāla elektroniskā pasta vēstule autoram, 21.01.2020.
- ³² Gunāra Kopštāla elektroniskā pasta vēstule autoram, 23.01.2020.
- ³³ Fomins, Račs. Runāja un rādīja Liepāja, 50.–52. lpp.
- ³⁴ Ieraksta autora dotais skaņu ieraksta nosaukums uz trim magnētiskajām lentēm.
- ³⁵ Redakcijas ēkas numerācija mūsdienās.
- ³⁶ Pieteikumos šīs personas uzvārds šeit un turpmāk atveidots atbilstoši personas dokumentos ierakstītajam, proti, "Libans", taču transkripcijā nemainīta atstāta sarunas dalībnieku konsekventā uzruna "Libāns". Komitejas lietvedībā šis uzvārds dažkārt kļūdaini figurē arī kā "Libāns".
- ³⁷ Jānis Barkāns – Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radioraidījumu komitejas priekšsēdētāja vietnieks (1972–1986).
- ³⁸ 1972. gada 15. jūnijā Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radioraidījumu komitejas priekšsēdētāja amatā ar to pašu dienu pensionētā Riharda Zandersona vietā stājās Ilmārs Īverts, bet vietnieka amatā ar 1972. gada 1. jūliju atbrīvoto Nikolaju Neilandu 1972. gada 31. jūlijā nomainīja Jāzeps Barkāns.
- ³⁹ Jānis Leja – Latvijas televīzijas galvenais redaktors (1973).
- ⁴⁰ Tālvāldis Tūns – Latvijas radio un televīzijas centra direktora vietnieks (1973).
- ⁴¹ Citviet (preses publikācijās) arī Armanis.
- ⁴² Pārvietojamā televīzijas stacija.
- ⁴³ Noma (krievu val.).

- ⁴⁴ Viens no virszemes radiosakaru veidiem, kas balstīts uz daudzkārtēju radio signālu pārraidi (retranslāciju).
- ⁴⁵ Romualds Grabovskis – Latvijas radio un televīzijas centra direktors (1973).
- ⁴⁶ Pēteris Jērāns – Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radio-raidījumu komitejas priekšsēdētāja vietnieks (1963–1981).
- ⁴⁷ Liepājas metalurģiskā rūpnīca “Sarkanais metalurģis”.
- ⁴⁸ Gada ceturksnis; trīs mēnešu ilgs laikposms.
- ⁴⁹ Īstenot, realizēt.
- ⁵⁰ Devītās piecgades (1971–1975) trešajā gadā.
- ⁵¹ Atsauce uz mūsu ēras 64. gada 18. jūlija ugunsgrēku Romā, kas nopostīja gandrīz visu pilsētu un tiek uzskatīts par hrestomātisku politiskās provokācijas piemēru. Imperators Nerons ugunsgrēka izraisīšanā vainoja kristiešus, taču historiogrāfijā par tā izraisītāju atzīst pašu Neronu.
- ⁵² Pēc paša vēlēšanās (krievu val.).
- ⁵³ Kirils Bobrovs tolaik apsvēris iespēju vērsties pie PSRS Ministru Padomes Valsts televīzijas un radioraidījumu komitejas priekšsēdētāja Sergeja Lapina (*Sergei Georgievich Lapin*) (autora saruna ar bijušajiem Liepājas galvenās redakcijas darbiniekiem Kirilu Bobrovu, Andri Gertsonu un Dainu Meisteri 2019. gada 16. augustā).
- ⁵⁴ Kratieties atpakaļ! (krievu val.).
- ⁵⁵ Lija Vazne – Latvijas TV Liepājas galvenās redakcijas režisore (1973).
- ⁵⁶ Bernhards Smilga – Latvijas TV Liepājas galvenās redakcijas elektriķis apgaismotājs (1973).
- ⁵⁷ Just līdzī (kādam), burtiski – slimot (par kādu) (krievu val.).
- ⁵⁸ Jānis Mencis – Viļa Lāča Liepājas Valsts pedagoģiskā institūta docētājs, Matemātikas katedras vadītājs, matemātikas mācību raidījumu vadītājs (1973).
- ⁵⁹ Laimonis Bukovskis – Latvijas TV Programmu galvenās redakcijas galvenais redaktors (1973).
- ⁶⁰ Rihards Zandersons – Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radioraidījumu komitejas priekšsēdētājs (1962–1972).
- ⁶¹ Ivanovs – nenoskaidrots; iespējams, Latvijas PSR Ministru Padomes Valsts televīzijas un radioraidījumu komitejas garāžas galvenais inženieris.
- ⁶² Pasūtīt (apvidvārds, atvasinājums no vācu val.).
- ⁶³ Jānis Vagris – LKP Liepājas pilsētas komitejas pirmais sekretārs (1973).
- ⁶⁴ Militārās mācības rezervistiem Padomju armijā parasti ilga 1–2 mēnešus.
- ⁶⁵ Egils Ozols – Liepājas pilsētas izpildu komitejas priekšsēdētājs (1973).
- ⁶⁶ Gunārs Balodis – LKP Liepājas pilsētas komitejas propagandas un aģitācijas daļas vadītājs (1973).
- ⁶⁷ Liepājas lauksaimniecības mašīnu rūpnīca “Liepajseļmaš”.

“IT’S ONE BIG EXPERIMENT, WHAT YOU’VE DONE
TO PEOPLE” – THE MEETING OF REPRESENTATIVES
OF THE ELECTRONIC MEDIA ADMINISTRATION
WITH THE LIEPĀJA EDITORIAL BOARD OF LATVIAN
TELEVISION ON 22 MAY 1973:
TRANSCRIPT OF THE AUDIO RECORDING

Toms Zariņš

In the autumn of 1971, following the example of other Soviet republics, particularly the neighbouring ones, the Latvian SSR established its first regional television studio – the Liepāja main editorial board of the Riga-based Latvian Television. Although despite technical difficulties and limited material provision the operation of the board was initially deemed positively, in late 1972 – early 1973, the attitude of the republican electronic media administration towards the Liepāja television studio fundamentally changed. On 22 May 1973, representatives of the administration from Riga met with the Liepāja staff and notified them of the termination of the editorial board, effective 1 January 1974. This paper presents a transcript of the audio recording of the meeting.

The existence of a tape recording of the meeting became known on 21 January 2020, over email correspondence with the person in charge of the recording, photographer and former editor Gunārs Kopštāls. Although none of the three parts of the audio recording are dated, from the details contained therein as well as information found in *Avots* (Source) magazine, it is possible to discern that the recording is indeed that of the said meeting on 22 May 1973. The digitisation of the magnetic tapes was carried out on 26 January 2020 by musician Rihards Bērziņš, and the recording was transcribed in February 2020 by Toms Zariņš.

The transcript of the approximately 56-minute audio recording reveals a conversation in which the employees of the Liepāja television studio react to the announcement of the administration regarding the termination of their workplace. This unique source demonstrates the operation of the Soviet decision-making mechanism and its internal contradictions during the so-called Era of Stagnation. Despite the fact that at the time the media was an ideologically important field in which television played an increasing role, evidently it was also subject to voluntarism, inconsistency, and a lack of resources. Furthermore, the transcript unveils how the communication tactics initially used by the television administration (and presumably demanded by the management), i.e. confronting the editorial board with a *fait accompli*, failed to achieve the intended goal.